

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนหุ้นในสถานการณ์ Covid - 19
ของนักลงทุนรายย่อย

FACTORS AFFECTING STOCK INVESTMENT DECISIONS IN THE COVID-19 SITUATION OF
RETAIL INVESTORS

ณัฐกมล กุลสวัสดิ์¹ และ บุญกา ปันทุรอำพร²

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

²อาจารย์ที่ปรึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย (2) เพื่อศึกษาการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนทั่วไปที่มีการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนาได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการทดสอบแบบ t-test สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD และใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักลงทุนรายย่อยที่มีอายุ เงินลงทุน และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนหุ้นในสถานการณ์ Covid - 19 ของนักลงทุนรายย่อยต่างกัน และนักลงทุนรายย่อยที่มีเพศและอาชีพต่างกัน ไม่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนหุ้นในสถานการณ์ Covid - 19 ของนักลงทุนรายย่อย ส่วนปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยทางเทคนิค ด้านอุตสาหกรรม ด้านงบการเงิน ด้านผู้บริหารกิจการ ด้านระดับราคา ด้านปริมาณการซื้อขายและด้านทักษะในการวิเคราะห์ทางเทคนิค มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนหุ้นในสถานการณ์ Covid - 19 ของนักลงทุนรายย่อย

ABSTRACT

The purposes of this research are (1) to study the investment in stocks in the stock market under the Covid-19 situation of retail investors (2) to study the investment in stocks in the stock market under the Covid-19 situation of retail investors classified by personal factors and (3) to study factors affecting the investment of stock in the stock market under the Covid-19 situation of retail investors. The sample used in this research is the group of 400 people who invest in the stock market, using questionnaires as a tool for data collection. The statistics used in the descriptive analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The hypothesis testing is conducted by using t-test statistics and one-way variance statistics (One-way ANOVA); if differences are found, they will be compared by using LSD methods and using multiple regression statistics.

The hypothesis test found that while the personal factors concerning retail investors with different age, investment and monthly income have different effects on the decision to invest in stocks in the Covid-19 situation of retail investors, the personal factors concerning retail investors with different gender and occupations do not affect the decision to invest in stocks in the Covid-19 situation of retail investors. Apart from aforementioned, the fundamental factors concerning industry, financial statements and business executive, and the technical factors concerning price, volume and technical analysis skills affect the decision to invest in stocks in the Covid-19 situation of retail investors.

บทนำ

การลงทุนในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบและมีสิทธิประโยชน์ที่แตกต่างกันอาจเป็นการลงทุนในกองทุนรวมต่าง ๆ หรือเป็นเจ้าของกิจการต่าง ๆ โดยการซื้อ “หุ้น” ซึ่งเป็นตราสารที่ออกโดยกิจการ เพื่อระดมทุนไปใช้ในกิจการ โดยผู้ถือหุ้น (Holder) จะมีฐานะเป็น “เจ้าของกิจการ” ตามสัดส่วนการถือครอง ซึ่งจะมีสิทธิในการออกเสียงลงมติในที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อลงคะแนนเสียงในการตัดสินใจต่าง ๆ และมีสิทธิในทรัพย์สินและรายได้ของกิจการ และยังมีโอกาสได้รับผลตอบแทนเป็นเงินปันผล (Dividend) ซึ่งขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของกิจการและส่วนต่างกำไรจากการขายหุ้น (Capital Gain) และอาจจะได้รับผลตอบแทนอื่น เช่น เมื่อบริษัทต้องการออกหุ้นเพื่อเพิ่มเงินทุน จะได้รับสิทธิการจองซื้อหุ้นที่ออกใหม่ (Subscription Right) ก่อนบุคคลภายนอกในราคาที่เป็นประโยชน์ซึ่งเงินปันผลและกำไรจากการขายหุ้นจะมีมูลค่ามากหรือน้อยขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของบริษัท ภาวะอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง และสภาวะเศรษฐกิจ

โดยทั่วไป การซื้อขายแลกเปลี่ยนหุ้นสามารถกระทำได้ผ่านการตกลงของผู้ถือหุ้นระหว่างกัน โดยในกรณีนี้ถือเป็นการซื้อขายหุ้นกันเอง ซึ่งคู่สัญญาสามารถตกลงราคา เงื่อนไขการชำระเงิน และระยะเวลาดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนหุ้น อย่างไรก็ตาม การซื้อขายระหว่างบุคคลดังกล่าวอาจมีข้อจำกัดเรื่องราคา เงื่อนไขสัญญา และสภาพคล่องในการเปลี่ยนมือ ดังนั้น บริษัทต่าง ๆ ที่มีผลประกอบการและสัดส่วนทางการเงินเป็นไปตามเงื่อนไขที่หน่วยงานภาครัฐกำหนด บริษัทเหล่านั้นสามารถจดทะเบียนต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อนำหุ้นออกขายให้แก่บุคคลทั่วไปได้ การนำหุ้นออกขายในตลาดหลักทรัพย์นั้นมิวัตถุประสงค์เพื่อระดมทุนและนำเงินระดมทุนที่ได้ไปดำเนินการตามแผนธุรกิจที่บริษัทวางไว้ นอกจากนี้ ในการระดมทุนดังกล่าว บริษัทสามารถกำหนดราคาขั้นต่ำที่ตราไว้ (par value) ในการขาย และกำหนดจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จะนำออกขายได้ ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อบริษัทในการวางแผนการบริหารเงินระดมทุนแล้ว ยังเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจจะเป็นเจ้าของกิจการในฐานะผู้ถือหุ้น รวมถึงเป็นประโยชน์แก่ผู้ต้องการเก็งกำไรในตลาดหุ้นอีกด้วย

เมื่อมีการนำหุ้นเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แล้ว ตลาดหลักทรัพย์จะทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในการจับคู่ราคาเสนอซื้อและราคาเสนอขายที่ตรงกันทำให้สามารถซื้อขายหุ้นในตลาดได้

โดยสะดวก อย่างไรก็ตาม ราคาซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์นั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามหลักเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยอุปสงค์และอุปทาน ดังนั้น ราคาของหุ้นหนึ่ง ๆ จึงเปลี่ยนไปตามวัฏจักรของการดำเนินธุรกิจและสภาพเศรษฐกิจ กล่าวคือ ราคาของหุ้นสามารถเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากราคาพาร์ได้ ทั้งนี้ ราคาของหุ้นที่จดทะเบียนซื้อขายอยู่ในตลาดหลักทรัพย์จะสะท้อนมูลค่าตลาดหลักทรัพย์ของประเทศนั้น ๆ ผ่านดัชนีหุ้นของตลาดหลักทรัพย์ของตลาดนั้น ๆ เช่น ดัชนีหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Index) หรือของประเทศญี่ปุ่น (Nikkei) เป็นต้น ในสถานการณ์ปกติ ดัชนีหุ้นของตลาดหลักทรัพย์หนึ่ง ๆ อาจเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป แต่ในบางกรณีอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันเนื่องจากราคาหุ้นที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์นั้นผันผวนอย่างรุนแรง และเมื่อเกิดการเปลี่ยนอย่างฉับพลัน ผู้ดูแลตลาดหลักทรัพย์จึงต้องมีมาตรการในการดูแลและคุ้มครองผู้เกี่ยวข้องกับการลงทุนอย่างเหมาะสม

การผันผวนของตลาดหุ้นหนึ่ง ๆ อาจเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวซึ่งถือเป็นเรื่องปกติของวัฏจักรตลาดหุ้น อย่างไรก็ตาม สำหรับประเทศไทยนั้น เมื่อตลาดหุ้นมีความผันผวนรุนแรง ตลาดหลักทรัพย์จะหยุดทำการซื้อขายชั่วคราว (Circuit Breaker) โดยเหตุการณ์ดังกล่าวจะเกิดโดยอัตโนมัติเมื่อตลาดปรับตัวลดลงถึง 10.00% ระหว่างชั่วโมงการซื้อขาย โดยจะหยุดพักเวลา 30 นาทีแล้วจะกลับมาทำงานตามปกติ แต่หากมีการปรับตัวลดลงอีก 10% จะมีการหยุดพัก 1 ชั่วโมง ซึ่งที่ผ่านมาตลอดระยะเวลา 15 ปี (พ.ศ. 2549 – 2563) ตลาดหุ้นไทยมีการหยุดทำการซื้อขายชั่วคราว 5 ครั้ง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ Finspace, (2563)

ครั้งที่ 1 วันที่ 19 ธันวาคม 2549 Circuit Breaker ครั้งแรกของตลาดหุ้นไทย หลังจากตลาดหุ้นเปิดทำการมาแล้ว 31 ปี เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทยออกมาตรการกันสำรองเงินทุนจากต่างประเทศ 30% เพื่อป้องกันการเก็งกำไรค่าเงินบาท ทำให้นักลงทุนต่างชาติเทขายหุ้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ดัชนีร่วงลงถึง 142.63 จุด หรือ -19.52% ก่อนจะปิดตลาดที่ -108.41 จุด หรือ -14.84%

ครั้งที่ 2 วันที่ 10 ตุลาคม 2551 เนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจแฮมเบอร์เกอร์ (Hamburger Crisis) หรือวิกฤตซับไพรม์ (Subprime Mortgage Crisis) ซึ่งมีสาเหตุมาจากภาวะฟองสบู่ของตลาดอสังหาริมทรัพย์ในสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้ดัชนีร่วงลงถึง 50.08 จุด หรือ 10.02%

ครั้งที่ 3 วันที่ 27 ตุลาคม 2551 ดัชนีลดลง 43.29 จุด หรืออยู่ที่ระดับ 389.58 จุด และปิดตลาดที่ระดับ 387.43 จุด ลดลง 45.44 จุด หรือ -10.50% ยังคงเป็นผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจแฮมเบอร์เกอร์

ครั้งที่ 4 วันที่ 12 มีนาคม 2563 ดัชนีลดลง 125.05 จุด หรือ -10% มาอยู่ที่ระดับ 1,124.84 จุด และปิดตลาดที่ระดับ 1,114.91 จุด ลดลงไป 134.98 จุด หรือ -10.80% เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 รวมถึงสงครามน้ำมันระหว่างซาอุดีอาระเบียและรัสเซีย

และครั้งที่ 5 วันที่ 13 มีนาคม 2563 ดัชนีอยู่ที่ระดับ 1,003.39 จุด ลดลง 111.52 จุด หรือ -10% ยังคงเป็นผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค Covid-19 และเป็นครั้งแรกในรอบ 11 ปี ที่ตลาดหุ้นไทยประกาศใช้ Circuit Breaker 2 วันติดต่อกัน (ภาพที่ 1)

จากสถานการณ์การติดเชื้อโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ใหม่ หรือที่เรียกว่า Covid-19 ที่แพร่ระบาดซึ่งเป็นโรคติดต่อที่ยังไม่มียารักษา ติดต่อกันง่ายและส่งผลกระทบต่อชีวิตหากเชื้อลงปอด ซึ่งมีจำนวนผู้ป่วยทั่วโลกเป็นจำนวนมาก และประเทศไทยมีผู้ป่วยสะสมจำนวน 100,637 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่มา : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/939548>) ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั่วโลก และ

เนื่องจากนโยบายของภาครัฐแต่ละประเทศซึ่งส่วนใหญ่มีการสั่งปิดเมือง ห้ามเดินทาง และต้องเว้นระยะห่าง ทำให้ส่งผลกระทบต่อธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจบริการ เช่น สายการบิน โรงแรม ร้านอาหาร นอกจากนี้ยังส่งผลให้ตลาดหุ้นทั่วโลกได้รับผลกระทบด้วย ซึ่งตลาดหุ้นของประเทศไทยก็มีการปรับตัวลงเช่นเดียวกับต่างประเทศ วันที่ 30 ธันวาคม 2562 นั้น ตลาดหุ้นไทยอยู่ที่ระดับ 1,579.84 จุด (ภาพที่ 3) ซึ่งเป็นช่วงที่เริ่มมีรายงานผู้ป่วยในต่างประเทศ โดยประเทศจีนเริ่มมีรายงานผู้ป่วยที่มีอาการปอดอักเสบและพบผู้ป่วย Covid-19 นอกประเทศรายแรกของจีนและเป็นรายแรกของไทยในวันที่ 13 มกราคม 2563 และในวันที่ 23 มีนาคม 2563 เป็นวันที่ตลาดหุ้นไทยมีดัชนีต่ำที่สุด อยู่ที่ระดับ 1,024.46 จุด (ภาพที่ 4) หากเปรียบเทียบกับช่วงก่อนที่ จะมีสถานการณ์การแพร่ระบาดในไทยครั้งแรกนั้น ดัชนีลดลง 555.38 จุด และขณะที่มีการระบาดของโรค Covid-19 ะลอก 3 นั้น ดัชนีตลาดอยู่ที่ระดับ 1,552.44 (ข้อมูล ณ วันที่ 22 พฤษภาคม 2564 ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม 527.98 จุด แต่ยังคงไม่สามารถกลับไม่มีมูลค่าได้เท่าหรือมากกว่าช่วงก่อนที่จะเกิดการแพร่ระบาดของโรค Covid-19

จากการปรับตัวลงของตลาดหุ้นนั้นทำให้นักลงทุนหลายรายได้รับผลกระทบและอาจปรับตัวไม่ทัน อาจทำให้เกิดผลขาดทุน ซึ่งมีหุ้นเพียงบางตัวหรือบางอุตสาหกรรมเท่านั้นที่ยังได้รับผลประโยชน์จากเหตุการณ์ดังกล่าว โดยนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์นั้นอาจแบ่งนักลงทุนออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ได้แก่ นักลงทุนสถาบัน บริษัทหลักทรัพย์ นักลงทุนต่างประเทศ และนักลงทุนทั่วไปในประเทศ หรืออาจแบ่งตามระยะเวลาการถือครอง เช่น นักลงทุนระยะยาว นักลงทุนระยะสั้น และนักเก็งกำไร เป็นต้น และสถิติตั้งแต่ต้นปี 2564 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สถานการณ์โควิดในประเทศไทยระบาดรุนแรงมากกว่าปี 2563 แสดงให้เห็นว่าการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยเป็นสัดส่วนการลงทุนที่สูงมากในตลาดหลักทรัพย์เมื่อเทียบกับนักลงทุนประเภทอื่น (ภาพที่ 2)

จากสัดส่วนการลงทุนของนักลงทุนรายย่อย แสดงให้เห็นว่ามีปริมาณการซื้อขายมากกว่านัก ลงทุนประเภทอื่น และจากสถานการณ์ Covid-19 นั้น อาจทำให้นักลงทุนรายย่อยได้รับผลกระทบจากสภาวะ การณ์ดังกล่าว เนื่องจากนโยบายของรัฐที่สั่งปิดร้านอาหาร การปิดประเทศ หรือมาตรการป้องกันโรคระบาด ต่างๆนั้น ส่งผลกระทบต่อธุรกิจบางอย่างโดยตรง อาจทำให้หุ้นตก ผลประกอบการไม่ดี เป็นต้น ซึ่งนักลงทุน รายย่อยที่ยังมีประสบการณ์ไม่มาก หรืออาจจะไม่เคยพบเหตุการณ์เช่นนี้ อาจจะยังไม่สามารถเอาตัวรอดจาก ความผันผวนของหุ้นหรือตลาดหุ้นได้ หรืออาจจะเอาตัวรอดด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น เป็นผู้ลงทุนหุ้นโดยศึกษาจาก พื้นฐานของหุ้น นักลงทุนประเภทนี้อาจไม่ได้ให้ความสนใจกับความผันผวนที่มาจากสถานการณ์ต่างหากตนไม่มีการลงทุนในหุ้นหรืออุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบสูง หรือหากลงทุนในหุ้นหรืออุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ สูงก็อาจมีการศึกษาในหุ้นหรืออุตสาหกรรมนั้น ๆ เพื่อดูผลกระทบหรือการเติบโตในอนาคต ส่วนนักลงทุนที่ไม่ เน้นศึกษาพื้นฐานของหุ้นตัวนั้นๆ อาจใช้เทคนิคต่าง ๆ ช่วยวิเคราะห์ในการตัดสินใจซื้อขาย เช่น ราคาและ ปริมาณการซื้อขาย ที่ช่วยบ่งบอกแนวโน้มการเติบโตของหุ้นนั้น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ หรืออาจจะ เลือกลงซื้อหุ้นที่ได้รับผลกระทบจากข่าวไม่ว่าจะเป็นข่าวดีหรือข่าวร้าย โดยไม่สนใจปัจจัยพื้นฐานของกิจการ เลย

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นถึงความผันผวนของตลาดจากสถานการณ์ Covid-19 และความมีอิทธิพลต่อตลาด หลักทรัพย์ของนักลงทุนรายย่อย จึงต้องการศึกษา การตัดสินใจลงทุนหุ้นในยุค Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย

ผลการศึกษานี้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุนให้กับผู้ที่สนใจจะลงทุนในตลาดหุ้น และเป็นแนวทางในการลงทุนให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนที่ต้องการและมีแนวทางการลงทุนที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย
2. เพื่อศึกษาการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันน่าจะทำให้การลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อยต่างกัน
2. ปัจจัยพื้นฐานน่าจะมีส่วนต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย
3. ปัจจัยทางเทคนิคน่าจะมีส่วนต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย

แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน

ทฤษฎี Modern Portfolio Theory ของนักเศรษฐศาสตร์ชาวอเมริกัน Harry Markowitz

เป็นแนวทางที่ใช้เพิ่มประสิทธิภาพให้พอร์ตลงทุนโดยลงทุนในสินทรัพย์หลายประเภทแต่ละประเภท การขึ้นลงของราคาไม่ควรสัมพันธ์กันมากนัก หากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้น สินทรัพย์ประเภทหนึ่งปรับตัวลง แต่อีกประเภทปรับตัวขึ้น ก็จะช่วยประคองพอร์ตให้ไม่ขาดทุนมากเกินไปนัก ลดความผันผวนของพอร์ตโดยรวมได้

แนวคิด Behavioral Finance นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล Robert Chiller

การเงินเชิงพฤติกรรม เป็นการตัดสินใจลงทุนที่มีอารมณ์ ความรู้สึก และอคติร่วม กล่าวถึงอคติที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

1. พฤติกรรมแห่ตามฝูงชน (Herding) เป็นการลงทุนตามผู้รู้ตามเพจ Facebook เช่น เพจ Stock Master, หุ้นพอร์ตระเบิด, Beer Vanon เป็นต้น หรือตามบทวิเคราะห์ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวอาจส่งผลให้หุ้นมีมูลค่าเกินราคาที่เหมาะสม เนื่องจากราคาเกินปัจจัยพื้นฐานไปมาก

2. พฤติกรรมการยึดติด (Anchoring) เป็นสถานการณ์ที่นักลงทุนยึดติดกับหุ้นตัวใดตัวหนึ่งที่ให้ผลตอบแทนดีมานาน จนเกิดความมั่นใจที่มากเกินไปต่อหุ้นตัวนั้น เช่น หุ้น A มียอดขายที่ดีในปีที่ผ่านมา ทำให้ราคาหุ้นเพิ่มขึ้นจาก 10 บาท เป็น 20 บาท แต่ในปีนี้โรงงานการผลิตเกิดไฟไหม้ กำลังการผลิตลดลง ราคาหุ้นลดลงเหลือ 8 บาท แต่นักลงทุนยังคงยึดติดว่าหุ้นเคยมาราคา 20 บาท ราคา 8 บาทจึงเป็นราคาที่ถูกลงมาก ทั้งที่ปัจจัยพื้นฐานได้เปลี่ยนไปแล้ว ซึ่งการยึดติดอาจส่งผลเสียหายต่อพอร์ตการลงทุน

3. Disposition Effect คือ การที่นักลงทุนชอบขายหุ้นเฉพาะตัวที่มีกำไร และยอมถือหุ้นที่ยังขาดทุนไว้ในพอร์ต ซึ่งคาดว่ามาจากการที่นักลงทุนไม่ต้องการรับรู้การขาดทุนเป็นตัวเงินเพื่อหลีกเลี่ยงความรู้สึกเสียใจ เสียตาย ดังประโยคที่ได้ยินบ่อยๆ ก็คือ “ไม่ขายก็ไม่ขาดทุน”

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน

การวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐานหรือที่เรียกว่า “การวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน” (Fundamental Analysis) คือ วิธีการหามูลค่าที่แท้จริงของหลักทรัพย์ เป็นการวิเคราะห์จากภาพใหญ่ไปภาพเล็ก (Top Down Analysis) โดยวิเคราะห์เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และบริษัท

การวิเคราะห์เศรษฐกิจ เป็นการวิเคราะห์แนวโน้มเศรษฐกิจในอนาคต แนวโน้มระยะสั้นและระยะยาวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น การเติบโตของเศรษฐกิจ การเมือง โรคระบาด นโยบายเศรษฐกิจของรัฐ เป็นต้น

การวิเคราะห์อุตสาหกรรม เป็นการวิเคราะห์ต่อจากการวิเคราะห์เศรษฐกิจว่าอุตสาหกรรมใดที่จะได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจ วิเคราะห์สภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรม รวมถึงแนวโน้มการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบด้วยหลายปัจจัย เช่น นโยบายภาครัฐที่มีผลกระทบในการดำเนินธุรกิจทั้งด้านการสนับสนุนและอุปสรรค โครงสร้างของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท เป็นต้น

การวิเคราะห์บริษัท เป็นการวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกบริษัทที่ควรลงทุน เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เช่น ลักษณะการดำเนินงานของบริษัท ประสิทธิภาพและความสามารถของผู้บริหาร ความสามารถด้านการตลาด การผลิต/การบริการของกิจการ ฯลฯ และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์งบการเงินทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์

อัตราส่วนสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ความมั่นคงทางการเงิน

- D/E Ratio = อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน

เป็นการบอกว่าบริษัทมีหนี้สินมากเกินไปหรือไม่ หากมีสัดส่วนหนี้สินมาก อาจเป็นความเสี่ยงของบริษัท เพราะจะส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งบริษัทที่ดีควรมีค่า P/E น้อยกว่า 1 เท่า

2. สภาพคล่อง

- Current Ratio (อัตราส่วนทุนหมุนเวียน) = สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน

เป็นการบอกว่าบริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนเพียงพอต่อการจ่ายหนี้สินที่จะต้องชำระภายใน 1 ปี ซึ่งควรมีค่า Current Ratio มากกว่า 1 เท่า

3. ความสามารถในการทำกำไร

- ROA (อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์) = (กำไรสุทธิ / สินทรัพย์รวม) x 100

แสดงถึงความสามารถของบริษัทในการนำสินทรัพย์ที่มีมาสร้างรายได้ โดยต้องเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมเดียวกันหรือบริษัทที่ทำธุรกิจคล้ายกัน หรืออาจเทียบกับ ROA ในอดีตของบริษัท ซึ่งค่า ROA สูงแสดงว่าบริษัทบริหารสินทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ROE (อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น) = กำไรสุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้น

แสดงถึงความสามารถของบริษัทในการนำเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นมาสร้างผลตอบแทนให้เหมาะสมกับเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น โดยต้องเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมเดียวกันหรือบริษัทที่ทำธุรกิจคล้ายกัน หรืออาจเทียบกับ ROE ในอดีตของบริษัท ซึ่งค่า ROE สูงแสดงว่าบริษัทบริหารส่วนของผู้ถือหุ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

$$\text{- Net Profit Margin (อัตรากำไรสุทธิ)} = (\text{กำไรสุทธิ} / \text{ยอดขายรวม}) \times 100$$

แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรของบริษัทและวัดความสามารถในการควบคุมต้นทุนของบริษัท โดยต้องเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมเดียวกันหรือบริษัทที่ทำธุรกิจคล้ายกัน หรืออาจเทียบกับอัตรากำไรสุทธิในอดีตของบริษัท หากค่าเพิ่มขึ้นแสดงว่าบริษัทมีความสามารถในการทำกำไรและการควบคุมต้นทุนได้ดีขึ้น

$$\text{- Earning Per Share (EPS)} = \text{กำไรสุทธิ} / \text{จำนวนหุ้นที่บริษัทชำระแล้ว}$$

เป็นการแสดงว่าการถือหุ้นบริษัท 1 หุ้น จะได้กำไรเท่าไร โดยต้องเปรียบเทียบกับ Earning Per Share ในอดีตของบริษัท หากค่าเพิ่มขึ้นแสดงว่าบริษัทสร้างกำไรสุทธิได้มากขึ้น

$$\text{- อัตราเงินปันผลตอบแทน (Dividend Yield)} = (\text{เงินปันผลต่อหุ้น} / \text{ราคา}) \times 100$$

เป็นการเปรียบเทียบเงินปันผลต่อราคาหุ้น โดยถ้าปีไหนบริษัทมีกำไรมากก็อาจจ่ายมากขึ้นอยู่กับนโยบายของบริษัท

นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์จากภาพเล็กไปภาพใหญ่ (Bottom Up Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในทิศทางตรงข้ามกับ Top Down Analysis โดยวิเคราะห์บริษัท อุตสาหกรรม และเศรษฐกิจ ซึ่งการวิเคราะห์แบบ Bottom Up ใช้สำหรับหาหุ้นที่มีพื้นฐานดีแต่มาเจอข่าวร้ายในช่วงสั้นๆ เช่น หุ้น A เป็นหุ้นที่มีพื้นฐานดีธุรกิจกำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ เช่น ROE ROA รวมถึงกำไรต่อหุ้นเพิ่มขึ้นทุกปี แต่สถานการณ์ Covid-19 ทำให้บริษัทได้รับผลกระทบ ซึ่งหากวิเคราะห์แล้วราคาปัจจุบันของหุ้น A ต่ำกว่าราคาที่แท้จริงค่อนข้างมาก อาจได้หุ้นพื้นฐานดีในราคาที่ไม่แพง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ปัจจัยทางเทคนิค

ทฤษฎี “Efficient Market Theory” ของ Louis Bachelier

กล่าวว่า ราคาหุ้น ณ ปัจจุบันเป็นราคาที่มีความเหมาะสมอยู่แล้ว ตลาดการเงินสามารถตอบสนองและสะท้อนถึงข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและแม่นยำ แสดงให้เห็นว่า นักลงทุนทุกคนรู้ข่าวพร้อมกัน และตอบสนองต่อข่าวนั้นด้วยความเข้าใจที่เหมือนกัน และไม่มีใครได้เปรียบเสียเปรียบกัน

ทฤษฎี “Dow Theory” ของ Charles Henry Dow

1. ตลาดได้ดูดซับข่าวสาร, เหตุการณ์ทางการเงิน และ เศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และสะท้อนในราคาทั้งหมดแล้ว นักลงทุนสายเทคนิคเชื่อว่า “กราฟ” หรือราคาหุ้น สะท้อนข่าวทุกอย่างแล้ว เช่น งบการเงินของหุ้น A มีกำไรเพิ่มขึ้นจากปีก่อนค่อนข้างมาก แต่กราฟของหุ้น A ขึ้นมาทั้งสัปดาห์แล้ว หากซื้อหุ้น A เพราะข่าวเรื่องงบการเงินอาจทำให้ขาดทุนได้ ในทางกลับกันงบการเงินของบริษัทออกมาไม่ดีนัก แต่ราคาหุ้นกลับสูงขึ้นเพราะราคาหุ้นได้รับข่าวร้ายไปหมดแล้ว ตามหลักที่ว่า “ข่าวร้ายให้ซื้อ ข่าวดีให้ขาย”

2. แนวโน้มของราคาหุ้นจะมีทั้งหมด 3 แนวโน้ม แบ่งเป็น

- แนวโน้มหลัก คือ แนวโน้มที่มีระยะเวลาตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป
- แนวโน้มรอง คือ แนวโน้มที่มีระยะเวลา 3 สัปดาห์ ถึง 3 เดือน
- แนวโน้มย่อย คือ แนวโน้มที่มีระยะเวลา 2 – 3 สัปดาห์

ซึ่งแนวโน้มหลัก, แนวโน้มรอง และแนวโน้มย่อย จะมีสิ่งที่เหมือนกัน คือ

- แนวโน้มขาขึ้น (Uptrend) คือ จุดสูงใหม่และจุดต่ำใหม่ จะต้องอยู่สูงกว่าจุดสูงและจุดต่ำที่เกิดขึ้นก่อนหน้านั้น
- แนวโน้มขาลง (Downtrend) คือ จุดสูงใหม่และจุดต่ำใหม่ จะต้องอยู่ต่ำกว่าจุดสูงและจุดต่ำที่เคยเกิดขึ้นก่อนหน้านั้น
- แนวโน้มออกข้าง (Sideway) คือ แนวโน้มที่ยังไม่ชัดเจน แท่งกราฟแต่ละแท่ง หรือระดับราคาค่อนข้างคงที่

3. ในแต่ละแนวโน้มมีช่วงสำคัญอยู่ 3 ช่วง

- ช่วงแรก คือ ช่วงสะสม หรือ ช่วงเก็บของ โดยผู้ที่ซื้อหุ้นในช่วงนี้อาจมองเห็นว่า หุ้นได้รับข่าวร้ายและราคาหุ้นก็ได้ซึมซับข่าวไปทั้งหมดแล้ว อาจไม่มีประเด็นอะไรมากระทบ หรือทำให้ราคาหุ้นตกลงไปได้อีก และมองว่าราคาหุ้นน่าจะเติบโต หรือมีประเด็นอะไรที่รออยู่ โดยส่วนใหญ่ผู้ที่ซื้อ มักจะเป็นนักลงทุนสายพื้นฐาน เนื่องจากราคาหุ้นอยู่ต่ำกว่าราคาที่เหมาะสมค่อนข้างมาก นักลงทุนสายเทคนิคมักไม่ซื้อหุ้นช่วงนี้ เพราะแนวโน้มของราคายังไม่ชัดเจน แต่หากเห็นสัญญาณในทางเทคนิคก็อาจตัดสินใจซื้อเช่นกัน

- ช่วงที่สอง ช่วงที่ราคาพุ่งขึ้น เป็นช่วงที่ราคาหุ้นหรือแนวโน้มเป็นขาขึ้นแบบชัดเจน โดยส่วนมากแล้วนักลงทุนสายเทคนิคมักจะเข้าซื้อในช่วงนี้ ราคาอาจจะแพง แต่ดีกว่าไปซื้อขณะที่แนวโน้มยังไม่แน่นอน อาจเสี่ยงขาดทุนได้

- ช่วงที่สาม ช่วงหุ้นเลิกเล่น หรือช่วงแจกของ เป็นช่วงที่ราคาหุ้นพุ่งสูงขึ้นมาที่สุด เพราะเป็นช่วงที่นักลงทุนในตลาดเริ่มซื้อมากขึ้นเรื่อย ๆ และหุ้นหรือบริษัทนั้นมีข่าวดีออกมา ซึ่งเป็นช่วงที่ต้องระวัง เพราะ จะตรงกับหลักข้อที่ 1 ที่บอกว่า “ข่าวร้ายให้ซื้อ ข่าวดีให้ขาย” ซึ่งหากซื้อเข้าเกินไป หุ้นอาจเลิกเล่นไปแล้ว จะทำให้ขาดทุนได้

4. ทุกอย่างสอดคล้องกัน ซึ่งมาจาก 2 ส่วน คือ ค่าเฉลี่ยของตลาด เช่น SET Index, SET100, SET50 และ mai และค่าเฉลี่ยของแต่ละอุตสาหกรรม เช่น SET Index เป็นขาขึ้น SET100 เป็นขาขึ้น และอุตสาหกรรมค้าปลีกเป็นขาขึ้น ดังนั้น หุ้น CPALL ที่อยู่ในอุตสาหกรรมค้าปลีกก็มีโอกาสเป็นขาขึ้น

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยจึงใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามมาทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.85

ประชากรในงานวิจัย คือ บุคคลทั่วไปที่มีการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์

กลุ่มตัวอย่าง ทางผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนของประชากรที่เป็นนักลงทุนรายย่อย จึงใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของ Yamane (1973) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ที่ 0.05 จึงทำให้มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% โดยผลจากการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างพบว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะต้องทำการศึกษาจำนวน 400 ตัวอย่าง และสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นด้วยวิธีการสุ่มแบบสะดวก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามปลายปิดชนิดเลือกตอบและแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ **กรอบคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม** การลงทุนหุ้นในสถานการณ์ Covid - 19 ของนักลงทุนรายย่อย ปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยทางเทคนิคที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนหุ้นในสถานการณ์ Covid - 19 ของนักลงทุนรายย่อย

สำหรับการแปลความหมาย มีดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด, ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง น้อย, ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง, ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มาก, ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจลงทุนหุ้นในสถานการณ์ Covid - 19 ของนักลงทุนรายย่อย พบว่า นักลงทุนรายย่อย ให้ระดับการตัดสินใจลงทุนในหุ้นภายใต้สถานการณ์ Covid - 19 โดยภาพรวมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.2863 และค่า S.D. เท่ากับ 0.9523 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อการนำเงินไปลงทุนในหุ้นเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่สูงกว่าผลตอบแทนจากการออมเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.5700

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนหุ้นในสถานการณ์ Covid - 19 ของนักลงทุนรายย่อย จำแนกตามปัจจัยประชากร พบว่า นักลงทุนรายย่อย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.50 มีอายุระหว่าง 26 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.30 มีอาชีพเป็นข้าราชการ/พนักงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 41.30 มีเงินลงทุนต่ำกว่า 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.50 และมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.50

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยทางเทคนิคที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนหุ้นในสถานการณ์ Covid - 19 ของนักลงทุนรายย่อย พบว่า นักลงทุนรายย่อย ให้ระดับการตัดสินใจเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐาน โดยภาพรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.5705 และค่า S.D. เท่ากับ 0.7518 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านอุตสาหกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.8842 และให้ระดับการตัดสินใจเกี่ยวกับปัจจัยทางเทคนิค โดยภาพรวมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.2670 และค่า S.D. เท่ากับ 0.7428 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านระดับราคา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.3456

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย	t	Sig.
1. ด้านอุตสาหกรรม	0.437	6.832	0.000*
2. ด้านงบการเงิน	-0.175	-3.176	0.002*
3. ด้านผู้บริหารกิจการ	0.206	3.197	0.002*
4. ด้านทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูล	0.056	0.701	0.484
5. ด้านระดับราคา	0.253	2.895	0.004*
6. ด้านปริมาณการซื้อขาย	0.287	3.579	0.000*
7. ด้านทักษะในการวิเคราะห์ทางเทคนิค	-0.165	-2.022	0.044*
ค่าคงที่	0.118	0.648	0.518

$R = 0.705$, $R^2 = 0.497$, $SEE = 0.6812$, $F = 55.404$, $Sig = 0.000^*$, $* = P < 0.05$

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอย พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ที่มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย โดยเรียงตามลำดับ ที่มีผลสูงสุด คือ ด้านอุตสาหกรรม ด้านปริมาณการซื้อขาย ด้านงบการเงิน ด้านผู้บริหารกิจการ ด้านระดับราคา และด้านทักษะในการวิเคราะห์ทางเทคนิค ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.705 และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 49.7

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนหุ้นในสถานการณ์ Covid - 19 ของนักลงทุนรายย่อย สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย มีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า นักลงทุนรายย่อยต้องการนำเงินไปสร้างผลตอบแทนที่สูงกว่าเงินออมในปัจจุบัน แม้จะอยู่ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ก็ยังคงต้องการผลตอบแทนที่สูงขึ้น ซึ่งอาจเลือกลงทุนจากอุตสาหกรรมที่คาดว่าจะเติบโตหลังจากสถานการณ์ Covid-19 ผ่านพ้นไปหรืออาจกำลังเลือกบริษัทที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวแต่บริษัทมีแนวโน้มเติบโตในอนาคต ซึ่งนักลงทุนขอได้ถือครองในราคาที่ต่ำกว่าช่วงก่อนจะมีการแพร่ระบาดของ Covid-19 ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎี Modern Portfolio Theory ที่ใช้เพิ่มประสิทธิภาพให้พอร์ต โดยการกระจายความเสี่ยงด้วยการลงทุนในสินทรัพย์หลายประเภทหรือหลายอุตสาหกรรม เพื่อลดความผันผวนของพอร์ตโดยรวม

2. ผลการศึกษาการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.1 นักลงทุนรายย่อยที่มีเพศต่างกัน ลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า นักลงทุนที่มีเพศต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกียรติศักดิ์ พัฒนดำรงเกียรติ (2558) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีการตัดสินใจซื้อหุ้นไม่แตกต่างกัน

2.2 นักลงทุนรายย่อยที่มีอายุต่างกัน ลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า นักลงทุนที่มีอายุต่างกัน อาจมีกระบวนการคิดและตัดสินใจไม่เหมือนกัน บางช่วงอายุอาจเลือกจากความผันผวนของหุ้นเพื่อหาส่วนต่างกำไรจากการขาย หรืออาจเลือกจากหุ้นที่มีพื้นฐานดีแต่ราคาตกเนื่องการเศรษฐกิจมาเก็บไว้ นักลงทุนในแต่ละช่วงอายุจึงมีการตัดสินใจลงทุนที่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ ธนกร พจน์ธนาบันเทิง (2558) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนกลุ่มวัยทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า อายุไม่มีผลต่อการพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

2.3 นักลงทุนรายย่อยที่มีอาชีพต่างกัน ลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ก่อนตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนซึ่งมีอาชีพต่างกันนั้น ต้องมีการศึกษาแนวโน้มการเจริญเติบโตของหุ้น พื้นฐานของหุ้น และระดับราคาของหุ้นเหมือนกัน ดังนั้นนักลงทุนที่มีอาชีพต่างกัน จึงมีการตัดสินใจลงทุนที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ พัฒนดำรงเกียรติ (2558) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักลงทุนที่มีอาชีพต่างกัน มีการตัดสินใจซื้อหุ้นสามัญไม่ต่างกัน

2.4 นักลงทุนรายย่อยที่มีเงินลงทุนต่างกัน ลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า นักลงทุนอาจนำเงินส่วนหนึ่งลงทุนในหุ้นอย่างระมัดระวัง โดยอาจเลือกลงทุนในหุ้นที่ผันผวนไม่มากนักเพื่อลดความเสี่ยงที่ขาดขาดทุนจากความผันผวนของตลาด ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนกร พจน์ธนาบันเทิง (2558) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนกลุ่มวัยทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัยพบว่า รายได้ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

2.5 นักลงทุนรายย่อยที่มีรายได้ต่างกัน ลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า นักลงทุนอาจเลือกตัดสินใจลงทุนในช่วง Covid-19 แบบระมัดระวัง โดยอาจแบ่งเงินส่วนหนึ่งมาลงทุนในหุ้นโดยหวังส่วนต่างกำไรจากความผันผวนของตลาด ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนกร พจน์ธนาบันเทิง (2558) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนกลุ่มวัยทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัยพบว่า รายได้ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

3. ผลการศึกษาปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยทางเทคนิคที่มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย

3.1 ปัจจัยพื้นฐาน ด้านอุตสาหกรรม มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า นักลงทุนรายย่อยให้ความสำคัญกับปัจจัยพื้นฐานด้านอุตสาหกรรมในเรื่องของแนวโน้มการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมในอนาคต เพราะหากทราบแนวโน้มของอุตสาหกรรมในอนาคต นักลงทุนจะตัดสินใจว่าควรซื้อหุ้นตัวไหนในระยะยาวต่อไป หรือควรขายหุ้นตัวไหน ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับบทความของ ดร.ประเสริฐ สิทธิจิรพันธ์ เรื่อง Mega Trend โดยบทความดังกล่าวได้สรุปว่าเมกะเทรนด์เป็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อคนทั้งโลก เช่น ด้านเทคโนโลยี และสุขภาพ เป็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อคนทั้งโลก และยังคงสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ พัฒนดำรงเกียรติ (2558) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับวงจรชีวิตของอุตสาหกรรมของหุ้นในกลุ่มที่กำลังพิจารณา เช่น วัฏจักรธุรกิจของอุตสาหกรรม

3.2 ปัจจัยพื้นฐาน ด้านงบการเงิน มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการลงทุนรายย่อยให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทด้วย Net Profit Margin (อัตรากำไรสุทธิ), Earning Per Share (อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น) และ Dividend Yield (อัตราส่วนเงินปันผลต่อหุ้น) ก่อนตัดสินใจลงทุน เนื่องจากนักลงทุนต้องการหาโอกาสที่ได้มาซึ่งผลตอบแทนที่สูง จึงต้องใช้อัตราส่วนต่างๆในการช่วยหาผลตอบแทนที่ต้องการ ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ พัฒนดำรงเกียรติ (2558) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ภาวะหลักทรัพย์ เกี่ยวกับ อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น และอัตราการจ่ายเงินปันผลในระดับมาก

3.3 ปัจจัยพื้นฐาน ด้านผู้บริหารกิจการมีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการอ่านรายงานประจำปีเพื่อศึกษาเป้าหมายและกลยุทธ์ในการพัฒนาบริษัทก่อนตัดสินใจลงทุน ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนกร พงษ์ธนาบันเทิง (2558) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนกลุ่มวัยทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัยพบว่านักลงทุนกลุ่มวัยทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านบริษัท(เชิงคุณภาพ) โดยให้ความสำคัญต่อข้อมูลเหล่านี้คือ ส่วนแบ่งในตลาด ความน่าเชื่อถือ ภาพลักษณ์ของผู้บริหารระดับสูง อัตราการขยายตัวในอดีต โครงสร้างเงินทุนของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ และความมีชื่อเสียงของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์

3.4 ปัจจัยพื้นฐาน ด้านทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย โดยข้อสรุปดังกล่าวนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัต เทียมหมอก และสุเมธ ฐรดาราทระกุล (2020) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยเขตภาคกลางในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งพบว่า นักลงทุนรายย่อยในเขตภาคกลางให้ความสำคัญต่อปัจจัยการลงทุนด้านข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ บทวิเคราะห์ของตลาดหลักทรัพย์ ข้อมูลจากเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์ และบทวิเคราะห์หรือข่าวสารจากเว็บไซต์ ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับข้อสรุปของงานวิจัยข้างต้น เพราะ นักลงทุนจะต้องติดตามข่าวสาร เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเพิ่มทักษะให้ตนเองเชี่ยวชาญมากขึ้น

3.5 ปัจจัยทางเทคนิค ด้านระดับราคา มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการตัดสินใจซื้อหุ้นช่วงที่ราคาหุ้นตก แต่หุ้นยังมีแนวโน้มที่ราคาจะขึ้นต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ พัฒนดำรงเกียรติ (2558) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักลงทุนตัดสินใจซื้อหุ้นสามัญเมื่อหุ้นมีราคาต่ำกว่าพื้นฐาน (under value)

3.6 ปัจจัยทางเทคนิค ด้านปริมาณการซื้อขาย มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการซื้อขายมีความสำคัญกับการตัดสินใจซื้อจากการดูแนวรับ - แนวต้าน เพื่อหาจังหวะเข้าลงทุนในราคาที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัต เทียมหมอก และสุเมธ จุฑารัตระกูล (2020) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยเขตภาคกลางในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อปัจจัยการลงทุนด้านการวิเคราะห์เทคนิคหุ้นรายตัว ได้แก่ เส้นแนวโน้ม (Trend Line)

3.7 ปัจจัยทางเทคนิค ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลทางเทคนิค มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการซื้อขายมีความสำคัญกับการวิเคราะห์ปัจจัยเทคนิคด้วยตนเอง เช่น หนังสือเกี่ยวกับการลงทุนต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัต เทียมหมอก และสุเมธ จุฑารัตระกูล (2020) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยเขตภาคกลางในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า นักลงทุนรายย่อยในเขตภาคกลางให้ความสำคัญต่อปัจจัยการลงทุนด้านข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ บทวิเคราะห์ของตลาดหลักทรัพย์ ข้อมูลจากเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์ และบทวิเคราะห์หรือข่าวสารจากเว็บไซต์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อใช้ให้เป็นประโยชน์และแนวทางในการลงทุนให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนที่ต้องการและมีแนวทางการลงทุนที่ดีขึ้น ดังนี้

ปัจจัยพื้นฐาน

ปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ของนักลงทุนรายย่อย ประกอบไปด้วย ด้านอุตสาหกรรม ด้านงบการเงิน และด้านผู้บริหารกิจการ มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านอุตสาหกรรม พบว่า ปัจจัยพื้นฐาน ด้านอุตสาหกรรมนั้น มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ดังนั้น นักลงทุนจึงควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์อุตสาหกรรม หรือกลุ่มธุรกิจที่สนใจลงทุน โดยศึกษาวงจรชีวิตของอุตสาหกรรม วัฏจักรของอุตสาหกรรม แนวโน้มการเจริญเติบโตในอนาคต Five Forces model รวมถึงกระแสสังคมที่จะนำไปสู่กระแสโลก เพื่อศึกษาเทรนด์การลงทุนในอนาคต

2. ด้านงบการเงิน พบว่า ปัจจัยพื้นฐาน ด้านงบการเงินนั้น มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ดังนั้น นักลงทุนจึงควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์งบแสดงฐานะการเงินที่แสดงให้เห็นถึงฐานะทางการเงินของกิจการ แหล่งที่มาของเงินทุน, งบกำไรขาดทุน แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของกิจการ, งบกระแสเงินสด แสดงให้เห็นถึงการได้มาและใช้ไปของเงินสดในกิจการ และอัตราผลตอบแทนที่สำคัญ เช่น Net Profit Margin (อัตรากำไรสุทธิ), Earning Per Share (อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น) และ Dividend Yield (อัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน) เพื่อให้ได้หุ้นที่มีผลตอบแทนเฉลี่ยตามที่ต้องการหรือใกล้เคียงที่สุด

3. ด้านผู้บริหารกิจการ พบว่า ปัจจัยพื้นฐาน ด้านผู้บริหารกิจการนั้น มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ดังนั้น นักลงทุนจึงควรให้ความสำคัญกับการอ่านรายงานประจำปี

ความสามารถและประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมาของผู้บริหารในการบริหารธุรกิจนั้นๆ เพื่อเป้าหมายและกลยุทธ์ในการพัฒนาบริษัทที่เหนือกว่าคู่แข่ง

ปัจจัยทางเทคนิค

1. ด้านระดับราคา พบว่า ปัจจัยทางเทคนิค ด้านระดับราคานั้น มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ดังนั้น ดังนั้นนักลงทุนควรให้ความสำคัญกับการเคลื่อนไหวของระดับราคาหุ้นในระยะเวลาหนึ่งๆ ซึ่งมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่ แนวโน้มขาขึ้น (Uptrend) คือ จุดสูงใหม่และจุดต่ำใหม่ จะต้องอยู่สูงกว่าจุดสูงและจุดต่ำที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ แนวโน้มขาลง (Downtrend) คือ จุดสูงใหม่และจุดต่ำใหม่ จะต้องอยู่ต่ำกว่าจุดสูงและจุดต่ำที่เคยเกิดขึ้นก่อนหน้านี้ แนวโน้มออกข้าง (Sideway) คือ แนวโน้มที่ยังไม่ชัดเจน แท่งกราฟแต่ละแท่ง หรือระดับราคาค่อนข้างคงที่ การศึกษาการเคลื่อนไหวของราคาทั้งสามรูปแบบ เป็นการศึกษาเพื่อดูแนวโน้มของราคาในอนาคตหรือเพื่อใช้วางแผนในการซื้อหรือขายก็ได้เช่นกัน

2. ด้านปริมาณการซื้อขาย พบว่า ปัจจัยทางเทคนิค ด้านปริมาณการซื้อขายนั้น มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ดังนั้น นอกจากจะต้องให้ความสำคัญกับระดับราคาแล้วนักลงทุนยังต้องให้ความสำคัญกับปริมาณการซื้อขายด้วย เพื่อประกอบการตัดสินใจเพราะถ้าหุ้นเป็นแนวโน้มขาขึ้น ปริมาณการซื้อขายก็ควรไปในทิศทางเดียวกัน คือ ปริมาณซื้อหุ้นตัวนั้นควรจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามราคาที่เพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าหุ้นเป็นแนวโน้มขาลง และมีปริมาณขายหุ้นเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ถ้าวแนวโน้มและปริมาณสอดคล้องกัน แปลว่า ราคาหุ้นลงจริง แต่ถ้าเป็นแนวโน้มขาขึ้น และมีปริมาณการซื้อลดลงเรื่อยๆ ตามราคาที่เพิ่มขึ้น แปลว่า หุ้นขึ้นเพื่อล่อต่อ และถ้าหุ้นเป็นแนวโน้มขาลงและมีปริมาณขายหุ้นลดลงตามราคาที่ลดลง แปลว่า หุ้นลงเพื่อขึ้นต่อ เป็นการศึกษาปริมาณการซื้อขายกับการเคลื่อนไหวของราคาเพื่อใช้วางแผนในการซื้อหรือขายในอนาคต

3. ด้านทักษะในการวิเคราะห์ทางเทคนิค พบว่า ปัจจัยทางเทคนิค ด้านทักษะในการวิเคราะห์ทางเทคนิค นั้น มีผลต่อการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ดังนั้น นักลงทุนจึงควรศึกษาการลงทุนทางเทคนิคทั้งการดูแนวโน้มจากการเคลื่อนไหวของระดับราคา ปริมาณการซื้อขาย เครื่องมือการดูแนวโน้มต่างๆ อาจศึกษาจากการซื้อหนังสือคู่มือการสอนเทคนิคการลงทุน การติดตามจากเพจที่ให้ความรู้หรือเทคนิคการลงทุนทางเทคนิคด้วยตนเอง หรือฝึกฝนจากประสบการณ์ที่ผ่านมา เพื่อเพิ่มทักษะให้มีความเชี่ยวชาญมากขึ้นเพื่อผลตอบแทนที่สูงขึ้นในอนาคต.

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นประโยชน์ในกลุ่มคนที่ลงทุนในหุ้นเป็นหลัก การทำวิจัยครั้งต่อไปสามารถศึกษาการลงทุนในรูปแบบอื่นๆ เช่น การลงทุนในตราสารอนุพันธ์ Derivative Warrant เป็นต้น เพื่อเป็นประโยชน์และทางเลือกสำหรับนักลงทุนที่สนใจลงทุนหรือเก็งกำไรในอนาคต

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยจากปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยทางเทคนิค การทำวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษาเครื่องมือที่นักลงทุนสายเทคนิคใช้ประกอบการตัดสินใจ เช่น EMA (Exponential Moving Average), MACD (Moving Average Convergence Divergence), และ RSI (Relative Strength Index)

3. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาครั้งต่อไปควรทำการวิจัยโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกร่วมด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใช้ประกอบการลงทุนของนักลงทุนที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี

บรรณานุกรม

- เกียรติศักดิ์ พัฒนดำรงเกียรติ. (ม.ป.ป.). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ของนักลงทุนในเขตกรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนกร พงษ์ธนาบันเทิง, (2558). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนกลุ่มวัยทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.(2564). **สรุปมูลค่าซื้อขายตามกลุ่มนักลงทุน.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://marketdata.set.or.th/mkt/investortype.do>. 22 พฤษภาคม 2564
- ดร.ประเสริฐ สิทธิจิรพัฒน์, **MegaTrend2037.**(ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.spu.ac.th/fac/business/th/content.php?cid=19329>. 26 พฤษภาคม 2564
- เรวัต เทียมหมอก และสุเมธ ชูดาราทระกูล,(2563). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสบการณ์การลงทุนของนักลงทุนรายย่อยเขตภาคกลาง ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.** วารสารรัชต์ภาคย์, 14 (36), 147-162.
- อนุตรา รัตนนราทร พ.บ., (2563). **รายงานผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19):ผู้ป่วยรายแรกของประเทศไทยและนอกประเทศจีน.** วารสารสถาบันบำราศนราดูร, 14(2), 118.
- Finspace,(2563). **ย้อนรอย Circuit Breaker 5 ครั้งในประวัติศาสตร์หุ้นไทย.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.finspace.co/4th-circuit-breaker-thailand/>. 13 พฤษภาคม 2564
- MONEY BUFFALO, (2564). **วิธีวิเคราะห์หุ้นสายปัจจัยพื้นฐานแบบเข้าใจง่าย.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.moneybuffalo.in.th/money-series/trading-in-30-days/ep11>. 16 พฤษภาคม 2564
- MONEY BUFFALO, (2564). **5 กับดักจิตวิทยา ต้นตอปัญหา “การลงทุน”.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.moneybuffalo.in.th/business-economy/กับดักจิตวิทยา-ลงทุน>. 26 พฤษภาคม 2564
- MONEY BUFFALO, (2564). **7 “อัตราส่วนทางการเงิน” ที่นักลงทุนมือใหม่ควรรู้.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.moneybuffalo.in.th/money-series/trading-in-30-days/ep10?sfw=pass1621437923>. 21 พฤษภาคม 2564
- MONEY BUFFALO, (2564). **“Dow Theory” จุดเริ่มต้นสำคัญของการใช้กราฟ.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.moneybuffalo.in.th/money-series/trading-in-30-days/ep17>. 26 พฤษภาคม 2564
- Mr.LikeStock,(2564). **วิเคราะห์ผู้บริหารอย่างไร ผู้หน้าแต่ไม่รู้ใจ.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.mrlikestock.com/2021/วิเคราะห์ผู้บริหาร/>. 27 พฤษภาคม 2564
- The Stock Exchange of Thailand. **วิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://www.set.or.th/education/th/begin/stock_content04.pdf. 16 พฤษภาคม 2564